ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
Г-Н YVES BOT
представено на 11 януари 2007 година [1]

1. Настоящото преюдициално производство се отнася до тълкуването на член 7 от Решение № 1/80 на Съвета за асоцииране [2] от 19 септември 1980 година относно развиване на асоциирането между Европейската икономическа общност и Турция [3]. Този член определя условията, при които даден член на семейството на турски работник, принадлежащ или който е принадлежал към легалния пазар на труда в дадена държава-членка, се ползва от право на достъп до заетост в тази държава и като последица от това право — от право на пребиваване в същата.

2. Препращащата юрисдикция поставя под въпрос практиката на Съда във връзка със срока на действие на предоставените по силата на тази разпоредба права на детето на турски работник, както и условията, при които тези права могат да бъдат ограничавани.

3. В Решение от 7 юли 2005 г. по дело Aydinli [4] Съдът по-конкретно приема, че правата на достъп до заетост и пребиваване не преустановяват своето действие, когато детето на турски работник е на възраст над 21 години и води самостоятелно съществуване. Той посочва също, че тези права могат да бъдат ограничавани само в две хипотези: първата — по причини, свързани с обществения ред, обществената сигурност и общественото здраве, и втората — когато бенефициерът е напуснал територията на посочената държава за значителен период от време и без основателни причини.

4. В резултат на Решение по дело Aydinli, посочено по-горе, Verwaltungsgericht Darmstadt (Германия) пита Съда на първо място дали тази съдебна практика, що се отнася до дете на възраст над 21 години и което не е на издръжка от родителите си, е съвместима с член 59 от Допълнителния протокол [5], по силата на който в обхванатите от този протокол области Република Турция не може да се ползва от по-благоприятен режим от този, на който е подложена дадена държава-членка по силата на Договора за ЕО.

1 — Език на оригиналния текст: френски.

2 — Съветът за асоцииране е създаден със споразумение, подписано на 12 септември 1963 г. в Анкара от Република Турция, от една страна, както и от държавите-членки на ЕИО и на Общността, от друга страна. Това споразумение е „сключено, одобрено и утвърдено“ от името на Общността с Решение 64/732/ЕИО на Съвета от 23 декември 1963 година (ОВ 217, 1964 г., стр. 3685; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 1, стр. 10, наричано по-нататък „Споразумението за асоцииране“).

3 — Текстът на Решение № 1/80 се съдържа в *Accord d'association et protocoles CEE Turquie et autres textes de base* [Споразумение за асоцииране и протоколи ЕИО—Турция и други основни текстове], Служба за официални публикации на Европейските общности, Брюксел, 1992 г.

4 — C-373/03, Recueil, стр. I-6181, точка 27.

5 — Протокол, подписан на 23 ноември 1970 г. в Брюксел и сключен, одобрен и утвърден от името на Общността с Регламент (ЕИО) № 2760/72 на Съвета от 19 декември 1972 г. (ОВ L 293, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 1, стр. 37, наричан по-нататък „Допълнителният протокол“).

5. В настоящото заключение ще изложа защо считам, че обхватът по отношение на времето на правата, предоставени по силата на член 7 от Решение № 1/80 на детето на турски работник, не трябва да се определя, като се прави позоваване единствено на членове 10 и 11 от Регламент (ЕИО) № 1612/68 на Съвета [6], а трябва да се преценява в зависимост от правилата от Договора, свързани със свободното движение на работници. Понататък ще изложа защо съдебната практика относно обхвата на предоставените от член 7 от Решение № 1/80 права на дете на турски работник като цяло не противоречи на член 59 от Допълнителния протокол. Накрая ще стане ясно доколко, предвид конкретните обстоятелства по главното производство, съдебната практика, свързана с условията, при които правата, произтичащи от член 7 от Решение № 1/80, могат да бъдат ограничени, няма за последица предоставянето на турски гражданин, намиращ се в конкретното положение на г-н Derin, на права с по-широк обхват отколкото тези, с които се ползва работник от Общността.

I — Правна уредба

6. Анализът на отправените от Verwaltungsgericht Darmstadt въпроси изисква да се напомни съдържанието на разпоредбите, които дефинират правата на турските граждани в Европейския съюз, които са релевантни в случая, както и техният обхват, както е уточнен в съдебната практика.

А — *Релевантни разпоредби*

7. Релевантните разпоредби се съдържат в Споразумението за асоцииране, в Допълнителния протокол и в Решение № 1/80.

1. Споразумението за асоцииране

8. Както се посочва в член 2, параграф 1 от Споразумението за асоцииране, то има за цел да подпомага постоянното и балансирано укрепване на търговските и икономическите отношения между Общността и Република Турция, като взема изцяло под внимание необходимостта от осигуряване на ускорено развитие на икономиката на тази държава, както и повишаването на нивото на заетостта и на условията на живот на турския народ.

9. С оглед постигането на тези цели Споразумението за асоцииране предвижда постепенното установяване на митнически съюз. По смисъла на член 12 от това споразумение страните се договарят

6 — Регламент на Съвета от 15 октомври 1968 г. относно свободното движение на работници в Общността (ОВ L 257, стр. 2; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 1, стр. 11).

също да се осъществи поетапно свободното движение на работници между съответните им територии, ръководейки се от членове 48[7], 49[8] и 50[9] от Договора за ЕО. Те също решават да се премахнат ограниченията пред свободата на установяване и пред свободното предоставяне на услуги, ръководейки се също от съответните разпоредби от Договора.

10. За тази цел Споразумението за асоцииране предвижда подготвителен период, позволяващ на Република Турция да укрепи своята икономика с помощта на Общността (член 3), преходен период, по време на който следва да се осигурят постепенното въвеждане на митнически съюз и сближаване на икономическата политика (член 4), и заключителен период, основан на митническия съюз и включващ засилване на координацията на икономическата политика на договарящите се страни (член 5).

11. Мерките, необходими за осъществяването на тези цели, се взимат от съвет за асоцииране, състоящ се, от една страна, от членове на правителствата на държавите-членки, както и на Комисията на Европейските общности и от друга страна, от членове на турското правителство. Този съвет за асоцииране може също в рамките на предоставените му правомощия да взема решения, които обвързват договарящите се страни.

7 — По-късно след изменението станал член 39 ЕО.

8 — По-късно след изменението станал член 40 ЕО.

9 — Станал член 41 ЕО.

12. Според преамбюла си и своя член 28, Споразумението за асоцииране трябва да улесни окончателното присъединяване на Република Турция към Общността.

2. Допълнителният протокол

13. Допълнителният протокол определя условията, правилата и графика за преходния период на асоциирането. В дял II той съдържа няколко члена, свързани с движението на лица и услуги.

14. В член 36 той предвижда, че свободното движение на работници между държавите-членки и Република Турция ще се осъществява постепенно, съгласно принципите, посочени в член 12 от Споразумението за асоцииране, в периода между края на дванадесетата и на двадесет и втората година след влизането в сила на същото съгласно определените от Съвета за асоцииране правила.

15. Член 59 от него гласи също:

„В областите, които са включени в настоящия протокол, Турция не може да се възползва от по-благоприятен режим от този, който държавите-членки са възприели помежду си по силата на Договора за създаване на Общността.“ [неофициален превод]

3. Решение № 1/80

16. Решение № 1/80 цели, съгласно третото си съображение, да подобри режима, с който се ползват работниците и членовете на техните семейства в социалната област, в сравнение с този, предвиден в Решение № 2/76, прието от Съвета за асоцииране на 20 декември 1976 г.

17. Това Решение № 2/76 представлява първи етап от прилагането на член 12 от Споразумението за асоцииране и на член 36 от Допълнителния протокол. То предвижда в полза на работниците постепенно увеличаващо съдържанието си право на достъп до заетост в приемащата държава, както и в полза на децата на тези работници — правото на достъп в тази държава до общо образование [10].

18. Член 6 от Решение № 1/80 определя правата на турски работник в приемащата държава-членка, а член 7 — правата на членовете на семейството на такъв работник в тази държава.

19. Правата, предоставени съгласно член 6 от Решение № 1/80, увеличават съдържанието си в зависимост от периода, през който работникът упражнява легална заетост в приемащата държава-членка. Член 6 предвижда следното:

„1. При спазване на условията на член 7 във връзка със свободния достъп до заетост на членовете на семейството на турски работник, принадлежащ към легалния пазар на труда на държава-членка, същият има право:

— на подновяване на разрешителното му за работа от неговия работодател, ако е нает на работа, след една година легална заетост в тази държава-членка,

— да отговаря пред работодател по свой избор в същата професия на друго предложение за работа, направено при общи условия и регистрирано в службите по заетост на тази държава-членка, след три години легална заетост в същата и при условие на предимство на работниците от държавите-членки на Общността,

— да се ползва със свободен достъп до всяка дейност като нает лице по свой избор в същата държава-членка, след четири години легална заетост в тази държава-членка.

10 — Членове 2 и 3 от Решение № 2/76.

2. Годишните отпуски и отсъствия поради майчинство или трудова злополука или кратките периоди на болест се считат за периоди на легална заетост. Периодите на принудителна безработица, надлежно удостоверени от компетентните власти, и продължителните отсъствия по болест не се считат за периоди на легална заетост и не засягат правата, придобити по силата на предходния период на заетост.

[...]“ [неофициален превод].

20. Що се отнася до член 7 от Решение № 1/80, той прави разграничение между, от една страна, членовете на семейството на работник, на които е разрешено да го последват в приемащата държава-членка и които са пребивавали там през определен период от време, и от друга страна, децата на такъв работник, които са придобили професионална квалификация в съответната държава-членка. Посоченият член 7 гласи:

„Членовете на семейството на турски работник, принадлежащ към легалния пазар на труда на държава-членка, които имат право да го последват:

— имат право да отговарят — при спазване на условието за предимство на работниците от държавите-членки на Общността — на всяко предложение за работа, когато пребивават на законно основание в същата държава-членка най-малко три години,

— ползват се в същата държава-членка със свободен достъп до всяка дейност по свой избор като наети лица, когато пребивават на законно основание в нея най-малко пет години.

Децата на турските работници, придобили професионална квалификация в приемащата страна, могат да отговарят на всяко предложение за работа в тази държава-членка, независимо от продължителността на пребиваването си в нея, при условие че един от родителите законно е нает на работа в съответната държава-членка най-малко три години.“ [неофициален превод]

21. Член 14 от Решение № 1/80 определя границите, които могат да бъдат наложени по отношение упражняването на тези права. В параграф 1 той предвижда:

„Разпоредбите на настоящия раздел се прилагат при спазване на ограниченията, оправдани по причини, свързани с обществения ред, обществената сигурност и общественото здраве.“ [неофициален превод]

22. До момента Съветът за асоцииране не е взел никакви мерки за постепенното премахване на ограниченията пред свободата на установяване и свободното предоставяне на услуги.

Б – *Съдебната практика*

23. Обхватът на правата, предоставени съгласно член 7 от Решение № 1/80 на членовете на семейството на турски работник, са в основата на няколко решения, като събраната по тях релевантна за настоящото дело информация може да бъде обобщена по следния начин.

24. Преди всичко е безспорно, че разпоредбите на член 7, първа и втора алинея от Решение № 1/80, както и тези на член 6, параграф 1 от него, имат пряко действие в държавите-членки. Турските граждани, които отговарят на условията, предвидени от тези разпоредби, следователно могат да се позовават пряко на предоставените им от последните права [11].

25. По-нататък от тази съдебна практика следва, че правата на достъп до заетост, предвидени в двете алинеи на член 7 от Решение № 1/80, включват два аспекта.

26. От една страна, ползването от тези права е предмет на различни условия.

27. На първо място, съответното лице следва да притежава качеството „член на семейството“ на турски работник. Това понятие трябва да се тълкува с позоваване на тълкуването на същото понятие, съдържащо се в член 10, параграф 1 от Регламент № 1612/68, що се отнася до работници, които са граждани на държава-членка на Общността [12].

28. По-нататък, правата на достъп до заетост, предвидени в член 7, първа алинея от Решение № 1/80, са подчинени на условието членът на семейството на турски работник да пребивава съвместно с този работник най-малко три години. Това условие за съвместно пребиваване отговаря на целта да се позволи събирането на семейството на посочения работник в приемащата държава.

11 — Вж. по отношение на член 6, параграф 1 от Решение № 1/80 Решение от 20 септември 1990 г. по дело Sevince (C-192/89, Recueil, стр. I-3461, точка 26) и Решение от 19 ноември 2002 г. по дело Kurz (C-188/00, Recueil, стр. I-10691, точка 26); по отношение на член 7, първа алинея от това решение Решение от 17 април 1997 г. по дело Kadiman (C-351/95, Recueil, стр. I-2133, точка 28), както и Решение от 22 юни 2000 г. по дело Eyüp (C-65/98, Recueil, стр. I-4747, точка 25) и по отношение на член 7, втора алинея от посоченото решение Решение от 5 октомври 1994 г. по дело Eroglu (C-355/93, Recueil, стр. I-5113, точка 17) и Решение от 16 февруари 2006 г. по дело Torun (C-502/04, Recueil, стр. I-1563, точка 19). Решение № 1/80, както и Решение № 2/76 не са публикувани в *Официален вестник на Европейските общности*. Съдът е приел, че въпреки че непубликуването на тези решения може да попречи на налагането на задължения на частноправен субект, то не може да лиши последния от правото му да се позовава пред орган на публичната власт на предоставените му по силата на тези решения права (Решение по дело Sevince, посочено по-горе, точка 24).

12 — Решение от 30 септември 2004 г. по дело Ayaz (C-275/02, Recueil, стр. I-8765, точка 45).

29. Нещо повече, правото на достъп до заетост, предоставено на детето на турски работник от член 7, втора алинея от Решение № 1/80, е подчинено на условията този работник да е бил законно нает на работа в приемащата държава-членка в продължение на три години и това дете де е придобило професионална квалификация в тази държава.

30. От друга страна, считано от момента, в който тези условия са изпълнени, член 7, първа и втора алинея от Решение № 1/80 предоставят на членовете на семейството на турски работник самостоятелни права на достъп до заетост в приемащата държава-членка, които имат за цел да им позволят да укрепят положението си в същата [13] и които не зависят от по-нататъшното изпълнение на тези условия.

31. Така, Съдът се е произнесъл, че правото да отговорят в приемащата държава-членка на предложение за работа, предвидено в последните разпоредби, не се прекратява, когато турският работник, от който произтича това право, вече не принадлежи към легалния пазар на труда на тази държава-членка [14]. Това право продължава да съществува и след като работникът се е върнал в своята страна на произход. От това следва, че не само малолетните деца или пълнолетните деца на такъв работник, които все още са на издръжка от него, могат да се ползват от тези разпоредби. От постоянната съдебна практика следва, че член 7, първа и втора алинея от Решение № 1/80 се прилага и за пълнолетните деца на същия този работник, които живеят самостоятелно [15].

32. По-нататък, правата на достъп до заетост в приемащата държава-членка, предоставени от тези разпоредби, предполагат съществуването на произтичащо от него право на пребиваване [16]. Съдът е приел трайно, че при неналичие на право на пребиваване тези права на достъп до заетост ще бъдат напълно лишени от полезно действие [17]. От това следва, че когато член на семейството на турски работник удовлетворява предвидените в член 7, първа или втора алинея от Решение № 1/80 условия, за да отговори на предложения за работа в приемащата държава-членка, властите в тази държава не разполагат повече с правото да приемат мерки относно пребиваването на заинтересованото лице, които могат да попречат на упражняването на правата, предоставени му пряко от общностния правен ред.

33. Накрая, съдебната практика уточнява при какви условия тези права могат да бъдат ограничавани. Те могат да бъдат

13 — Вж. Решение от 30 септември 2004 г. по дело Ayaz, посочено в бележка под линия 12 (точка 41 и цитираната съдебна практика).

14 — По отношение на член 7, първа алинея от Решение № 1/80 вж. Решение от 16 март 2000 г. по дело Ergat (C-329/97, Recueil, стр. I-1487, точка 40), Решение от 11 ноември 2004 г. по дело Cetinkaya (C-467/02, Recueil, стр. I-10895, точка 31), както и Решение по дело Aydinli, посочено по-горе (точки 25 и 26). По отношение на член 7, втора алинея от същото решение вж. Решение от 19 ноември 1998 г. по дело Akman (C-210/97, Recueil, стр. I-7519, точка 44).

15 — Решение по дело Ergat (точка 27), както и Решение по дело Torun (точки 27 и 28), посочени по-горе.

16 — По отношение на член 7, първа алинея от Решение № 1/80 вж. Решение по дело Cetinkaya, посочено по-горе (точка 31); по отношение на член 7, втора алинея от това решение вж. Решение по дело Torun, посочено по-горе (точка 20 и цитираната съдебна практика). По отношение на член 6 от посоченото решение вж. също Решение по дело Kurz, посочено по-горе (точка 27).

17 — Вж. бележка под линия 16.

ограничавани, от една страна, когато заинтересованото лице е напуснало територията на приемащата държава-членка за значителен период от време и без основателни причини [18]. В тази хипотеза заинтересованото лице губи по принцип правния статут, който е придобило на основание на член 7, първа или втора алинея от Решение № 1/80, защото то само е прекъснало връзките, свързващи го с тази държава-членка.

34. Те могат да бъдат ограничавани също, от друга страна, в приложение на член 14 от Решение № 1/80, когато заинтересованото лице представлява реална и сериозна заплаха за обществения ред, обществената сигурност и общественото здраве [19]. Обхватът на изключението, предвидено в тази разпоредба, следва да подлежи на същото тълкуване, каквото е тълкуването, предвидено в член 39, параграф 3 ЕО по отношение на работниците граждани на Общността, формулирано с почти идентични думи. От това следва, че мерките, взети по съображения за обществен ред или обществена сигурност, трябва да се основават на личното поведение на заинтересованото лице и че това поведение трябва да представлява реална заплаха за обществото [20].

35. Тези две условия, при които заинтересованото лице може да загуби правата си, които черпи от член 7, първа или втора алинея от Решение № 1/80, са представени като изчерпателни. Такова представяне е прието и в Решение по дело Ergat, посочено по-горе [21]. Такъв подход е установен изрично в посочените по-горе Решение по дело Cetinkaya, Решение по дело Aydinli и Решение по дело Torun, по които се поставя въпросът дали заинтересованото лице е загубило правата, които черпи от споменатия член 7, първа или втора алинея в резултат на наказателна присъда.

36. Така, в Решение по дело Cetinkaya, посочено по-горе, Съдът отхвърля тезата на германското правителство, според която правата на достъп до заетост и на пребиваване могат да бъдат загубени в резултат на осъждане на лишаване от свобода, последвано от лечение за дезинтоксикация, тъй като по време на изтърпяването на наказанието, а впоследствие на лечението му за дезинтоксикация заинтересованото лице вече не е било на пазара на труда в приемащата държава-членка.

37. Съдът е счел, че в такъв случай, ако заинтересованото лице не е напуснало територията на тази държава-членка за значителен период от време и без основателни причини, то може да загуби правата си съгласно член 7, първа алинея от Решение № 1/80 само в приложение на член 14 от същото [22].

38. Изчерпателният характер на двете посочени по-горе условия е потвърден и в Решение по дело Aydinli, посочено по-горе, на което по-специално се позовава препращащата юрисдикция.

18 — Решение по дело Ergat, посочено по-горе (точка 48 и цитираната съдебна практика).

19 — Решение по дело Ergat, посочено по-горе (точка 46).

20 — Решение по дело Cetinkaya, посочено по-горе (точки 43 и 44).

21 — Точки 46—49.

22 — Решение по дело Cetinkaya, посочено по-горе (точка 38).

39. Г-н Aydinli е турски гражданин, на когото е разрешено да се присъедини към своите родители в Германия, когато е бил на петнадесетгодишна възраст. Той е придобил професионална квалификация в тази държава-членка и е упражнявал в нея дейност като наето лице към един и същи работодател в продължение на пет години. Той е притежавал безсрочно разрешение за пребиваване в посочената държава.

40. Участвайки в незаконна търговия със значително количество наркотици, заинтересованото лице е арестувано, задържано е предварително и е осъдено на три години лишаване от свобода, от които е приспаднато времето, прекарано като предварително задържане.

41. След изтърпяване на част от наказанието, останалата част от изпълнението на наказанието е отложена, така че той да може да се подложи на дългосрочно лечение за дезинтоксикация, което приключва успешно. Срокът на това лечение е приспаднат от срока за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода и остатъкът от изпълнението е отложен. След края на своето лечение г-н Aydinli работи при баща си в Германия.

42. Немските власти разпореждат незабавното му експулсиране според националното право, по силата на което задължително трябва да бъде експулсиран чужденец, осъден с окончателно влязла в сила присъда на лишаване от свобода най-малко три години, без отлагане изтърпяването на наложеното наказание, поради нарушаване на закона за наркотичните вещества.

43. Съответната препращащата юрисдикция, сезирана с жалба от г-н Aydinli срещу това решение за експулсиране, отправя няколко преюдициални въпроса, които имат за цел да се позволи преценка на неговата съвместимост с Решение № 1/80.

44. В Решение по дело Aydinli, посочено по-горе, Съдът първоначално пристъпва към изясняване положението на последния, като отбелязва, че въпреки че е работил в продължение на пет години за един и същ работодател в приемащата държава-членка, трябва да се счита, че той попада в хипотезата на член 7, първа алинея от Решение № 1/80, което представлява lex specialis по отношение на членове на семейството на турски работник.

45. Той потвърждава, че правата на достъп до заетост и на пребиваване, предоставени съгласно тази разпоредба, не зависят от обстоятелството, че през спорния период заинтересованото лице е пълнолетно и вече не живее заедно с родителите си, а живее самостоятелно в съответната държава-членка [23].

23 — Точка 22 и цитираната съдебна практика.

46. Той потвърждава също, че тези права могат да бъдат поставени под въпрос от властите на приемащата държава-членка само в две хипотези, а именно ако пребиваването на турския мигрант на нейната територия представлява реална и сериозна заплаха за обществения ред, обществената сигурност и общественото здраве или ако заинтересованото лице е напуснало територията на тази държава за значителен период от време и без основателни причини [24].

47. От това Съдът заключава, че член 7, първа алинея от Решение № 1/80 не позволява, в резултат на налагане на наказание лишаване от свобода, въпреки че за първите няколко години не е наложено отлагане на изтърпяването му, последвани от дългосрочно лечение за дезинтоксикация, правата, предоставени съгласно тази разпоредба на турски гражданин, който се намира в положението на г-н Aydinli, да бъдат ограничавани поради продължителното отсъствие на посочения гражданин от пазара на труда.

48. В тази връзка той изтъква, че първото и второто тире на алинея първа от посочения член 7 предоставят на членовете на семейството на турски гражданин право на заетост, но не му налагат задължение да упражнява дейност като нает, както се предвижда в член 6, параграф 1 от същото решение [25].

24 — Точка 27 и цитираната съдебна практика.

25 — Точка 29.

49. В Решение по дело Torun, посочено по-горе, Съдът приема, че съдебната практика, според която при наказателна присъда правата на достъп до заетост и пребиваване, предоставени съгласно член 7, първа алинея от Решение № 1/80, могат да бъдат ограничени само при двете посочени по-горе условия, може също да се приложи за положението на деца на турски работници, попадащи в обхвата на член 7, втора алинея от посоченото решение [26].

50. В никое от посочените по-горе решения не е направено изрично позоваване на член 59 от Допълнителния протокол.

II — Фактите и процедурата, свързани със спора по главното производство

51. Спорът по главното производство, който кара препращащата юрисдикция да постави под въпрос изложената по-горе съдебна практика във връзка с ограничението, поставено от член 59 от Допълнителния протокол, се свежда до следното.

26 — Решение по дело Torun, посочено по-горе (точки 24—26). Г-н Torun, турски гражданин, роден в Германия, син на турски работник, който е работил повече от три години в тази държава-членка, обучавал се е в същата държава за механик и е бил осъден на наказание лишаване от свобода за три години и три месеца за въоръжен грабеж и незаконно придобиване на наркотични вещества.

52. Г-н Derin е турски гражданин, роден на 30 септември 1973 г. През 1982 г. той се присъединява към родителите си в Германия, където те упражнявали дейност като наети лица, баща му — от 1980 г. до 1986 г., а майка му — от 1971 г. до 1995 г.

53. Г-н Derin се обучава в Германия, първо в основно училище от 1982 г. до 1988 г., а след това в професионално училище, считано от август 1988 г. до юли 1990 г. Той приключва курса си на обучение в училище през 1991 г., като получава „mittlere Reife" (диплома за завършено средно образование на ниво средно по-ниско). През септември 2001 г. той също започва обучение за преквалификация като професионален шофьор, занимаващ се с транспорт на стоки и хора.

54. В периода от 1991 г. до 2005 г. заинтересованото лице упражнява няколко вида дейност в качеството на нает работник при различни работодатели или на самостоятелно заето лице. Срокът на работа при един и същ работодател винаги е по-кратък от една година. През януари 2005 г. той отново е назначен като нает работник.

55. През 1990 г. му е предоставено безсрочно разрешение за пребиваване в Германия. През есента на 1994 г. той напуска домакинството на родителите си и създава свое семейство. Съпругата му, която също е турска гражданка, се присъединява към него през февруари 2002 г.

56. Г-н Derin е извършил редица престъпни деяния. Той е осъден да заплати глоби с определен дневен размер вместо ефективно лишаване от свобода през 1994 г., 1996 г., 1998 г., както и през февруари и август 2002 г. На 13 декември 2002 г. му е наложено наказание лишаване от свобода от 2 години, 8 месеца и 2 седмици за подпомагане на незаконно влизане на чужди граждани, извършено в рамките на организирана група.

57. На 24 ноември 2003 г. е взето решение за безсрочното експулсиране на г-н Derin. Възражението му срещу това решение е отхвърлено от Regierungspräsidium Darmstadt с решение от 15 септември 2004 г. На 5 октомври 2004 г. той подава жалба срещу последното решение пред Verwaltungsgericht Darmstadt.

58. Тази юрисдикция решава да спре производството и да сезира Съда с преюдициално запитване с решение, постановено на 17 август 2005 г. и получено в секретариата на Съда на 26 август 2005 г.

III — Преюдициалните въпроси

59. В акта си за препращане от 17 август 2005 г. Verwaltungsgericht Darmstadt заключава, че спорното решение за

експулсиране е взето съгласно националното право. Той обаче иска да се установи дали това решение е в съответствие с разпоредбите на Решение № 1/80.

60. Той посочва, че г-н Derin, който може да бъде подведен под разпоредбата на член 7, първа алинея от Решение № 1/80, не може да изгуби правата си, предоставени му на едно от двете правни основания, поддържани от съдебната практика. Във връзка с това той отбелязва, че заинтересованото лице не е напускало територията на Германия за дълъг период от време и без основателни причини. По-нататък той посочва, че г-н Derin вече не представлява реална заплаха за обществения ред по смисъла на член 14 от Решение № 1/80. Той обаче си поставя въпроса дали тези две правни основания са изчерпателни.

61. Предвид тези съображения, в своя акт за препращане от 17 август 2005 г. Verwaltungsgericht Darmstadt пита на първо място дали турски гражданин, който се е присъединил към родителите си в Германия, загубва правото на пребиваване, което произтича за него от член 7, първа алинея от Решение № 1/80, когато на възраст над 21 години той не живее вече с родителите си и не е на издръжка от тях, освен в случая, предвиден в член 14 от това решение, и когато напуска територията на приемащата държава-членка за значителен период от време и без основателни причини.

62. На второ място, при утвърдителен отговор от Съда на първия въпрос, той отправя следния въпрос:

„Дали този турски гражданин продължава — въпреки че е загубил правата, изведени от член 7, [първа алинея], [второ] тире от [Решение № 1/80] — да се ползва от специалната защита от експулсиране, предоставена му от член 14 от Решение № 1/80, при положение че вече не живее в домакинството на родителите си, бил е наеман непостоянно на работа, без да придобие в качеството си на нает лице правата, предвидени в член 6, първо изречение от Решение № 1/80, и за период от няколко години е извършвал независима дейност като самостоятелно зает лице?“

63. На 21 септември 2005 г., след като се е запознал с Решение по дело Aydinli, посочено по-горе, Verwaltungsgericht Darmstadt заменя първия си преюдициален въпрос със следния въпрос:

„Съвместимо ли е с член 59 от [Допълнителния протокол] това, турски гражданин, влязъл на територията на Федерална република Германия още като дете с цел събиране на семейството с наетите му на работа там родители, да не губи правото на пребиваване, произтичащо от свободния достъп до избрана от него дейност като нает лице, изведено от член 7 [първа алинея], [второ] тире от [Решение № 1/80] — освен в случаите, предвидени в член 14 от Решение № 1/80, и когато напуска територията на приемащата дър-

жава-членка за значителен период от време без основателни причини — дори когато не живее вече с родителите си, на възраст над 21 години е и те не поемат разходите за задоволяване на нуждите му?“

64. Той иска също от Съда да отговори по целесъобразност на втория преюдициален въпрос, отправен с акта за препращане от 17 август 2005 г.

65. В своето определение за поправка от 21 септември 2005 г. препращащата юрисдикция посочва, че иска установяването на съвместимостта на съдебната практика, потвърдена в Решение по дело Aydinli, посочено по-горе, с член 59 от Допълнителния протокол поради следните основания.

66. Съгласно тази съдебна практика член 59 от Допълнителния протокол предполага, че турските работници не се ползват по силата на Решение № 1/80 от права с по-разширен обхват от тези, предоставени на гражданите на Общността съгласно Договора. Да се приеме обаче, че правото на пребиваване в приемащата държава-членка, основано на член 7, първа алинея от Решение № 1/80, може да се загуби само на двете основания, посочени в Решение по дело Aydinli, посочено по-горе, би означавало на членовете на семейството на турски гражданин да се предостави по-благоприятно третиране от това, което Договорът предвижда за членовете на семейството на работник, който е гражданин на Общността.

67. Във връзка с това Verwaltungsgericht Darmstadt напомня, че в приложение на член 10 от Регламент № 1612/68 правото на децата на работник, който е гражданин на Общността, да се настаняват заедно с него е ограничено във времето[27]. Ето защо, да се признае на г-н Derin правото да се позовава на правата, предоставени от член 7, първа алинея от Решение № 1/80, когато е на възраст от 31 години, не живее повече в домакинството на своите родители и не е на издръжка от тях, би означавало да му се предоставят повече права, отколкото дете на гражданин на Общността има в това си качество.

68. Според Verwaltungsgericht Darmstadt, в рамките на преценката на обхвата на член 7 от Решение № 1/80 не следва да се взема предвид фактът, че децата на гражданите на Общността имат право да останат на територията на приемащата държава-членка по силата на разпоредбите от Договора относно свободното движение на хора или на други права, произтичащи от него. Сравнението на двете въпросни ситуации трябва да се направи изключително с оглед на правата, предоставени според качеството „член на семейството“.

27 — Нека напомня, че член 10 от Регламент № 1612/68 гласи:
„1. Независимо от тяхното гражданство, имат право да се настаняват заедно с работник гражданин на държава-членка, нает на работа на територията на друга държава-членка следните лица:
а) съпруг/а и техни низходящи, на възраст под 21 години или на издръжка от тях;
б) роднини на издръжка по възходяща линия на работника и на съпруг/а.
2. Държавите-членки улесняват приемането на всеки член на семейството извън разпоредбите на параграф 1, ако е на издръжка от посочения по-горе работник или живее в неговото домакинство в страната, от която идва.
3. За целите на параграфи 1 и 2 работникът трябва да разполага с такова жилище за своето семейство, което се смята нормално за работниците местни граждани в региона, където е нает на работа, тази разпоредба обаче не трябва да поражда дискриминация между работниците местни граждани и работниците от други държави-членки.“

IV — Правен анализ

A — *Предварителни бележки*

69. Италианското правителство и правителството на Обединеното кралство искат да се установи дали положението на г-н Derin попада в обхвата на член 7, първа алинея от Решение № 1/80, както предполага препращащата юрисдикция, или на втората алинея от този член.

70. Положението на г-н Derin може наистина да бъде описано като такова на турски гражданин, на когото в качеството му на дете на двама турски работници мигранти, принадлежащи към легалния пазар на труда на държава-членка, е разрешено да се присъедини към тях на нейната територия за целите на събиране на семейството. Също така не се оспорва, че заинтересованото лице е пребивавало на законно основание с родителите си в продължение най-малко на пет години.

71. Следователно г-н Derin отговаря на всички условия, необходими, за да се ползва от правата на свободен достъп до заетост и пребиваване, предоставени от член 7, първа алинея, второ тире от Решение № 1/80.

72. Тези правителства обаче поставят въпроса дали положението на г-н Derin не попада по-скоро в обхвата на член 7, втора алинея от Решение № 1/80, който се отнася до положението на деца на турски работници, придобили професионална квалификация в приемащата държава-членка, тъй като според предоставената от препращащата юрисдикция информация, от една страна, заинтересованото лице е посещавало професионално училище от 6 август 1988 г. до 15 юли 1990 г. и от друга страна, през септември 2001 г. е започнало да се обучава за шофьор на камиони.

73. Понятието „професионална квалификация", посочено в член 7, втора алинея от Решение № 1/80, не се дефинира в това решение. Съдържанието му също така не е уточнявано от Съда. Той обаче посочва каква е целта, която се преследва с разпоредбата, част от която е това понятие. Според Съда член 7, втора алинея от Решение № 1/80 предвижда специално третиране за децата на турски работник, доколкото улеснява навлизането им на пазара на труда след завършването на професионалното им образование с цел постепенното постигане на свободно движение на работници съобразно целта на посоченото решение [28].

74. С оглед на тази цел считам, че понятието „професионална квалификация", предвидено в член 7, втора алинея от Решение № 1/80, трябва да бъде предмет на тълкуване, сходно с това на същото понятие, посочено в член 150 ЕО, тъй като тези две разпоредби преследват сходни цели. Всъщност член 150 ЕО

28 — Решение по дело Torun, посочено по-горе (точка 23 и цитираната съдебна практика).

възлага на Общността задачата да допълни действията на държавите-членки в областта на професионалната квалификация с оглед по-специално подобряване на професионалната интеграция и реинтеграция на пазара на труда.

75. Съдът дава широко тълкуване на понятието „професионална квалификация“, предвидено в Договора. Така, според съдебната практика това понятие обхваща всякакъв вид обучение, което предоставя квалификация за определена професия, занятие или за изпълнението на специфична работа или предоставя специални умения за упражняването на такава професия, такова занятие или работа, независимо от възрастта и образователното равнище на учениците или студентите дори и ако програмата за обучение съдържа общообразователна част [29].

76. Единствено националният съд има компетентност да направи преценка на фактите от спора по главното производство, за да провери дали заинтересованото лице следва да се счита за завършило курс на професионално обучение в приемащата държава-членка по смисъла на член 7, втора алинея от Решение № 1/80, поради това че от 6 август 1988 г. до 15 юли 1990 г. е посещавало училище за професионално образование или поради неговото обучение да управлява камион, считано от септември 2001 г.

29 — Решение от 30 май 1989 г. по дело Комисия/Съвет (242/87, Recueil, стр. 1425, точка 24).

77. Все пак въпросът дали за заинтересованото лице се отнася първата или втората алинея на член 7 от Решение № 1/80, не е релевантен за разглеждането на отправения от препращащата юрисдикция първи въпрос.

78. Всъщност както изтъкнах, ако двете алинеи на член 7 от Решение № 1/80 се различават частично относно условията за тяхното прилагане, правата, които те предоставят на дете на турски работник по същество, и условията, при които тези права могат да бъдат загубени, са идентични. И в двата описани случая става въпрос за самостоятелни права на достъп до заетост и на пребиваване, които съгласно съдебната практика продължават своето действие, след като заинтересованото лице навърши 21-годишна възраст и живее самостоятелно, и които могат да бъдат загубени само на основание на член 14 от Решение № 1/80 или при продължително напускане без основателни причини на приемащата държава-членка.

79. Доколкото препращащата юрисдикция иска от Съда да установи дали обхватът на правата, предоставени от член 7 от Решение № 1/80, е съвместим с член 59 от Допълнителния протокол, отговорът на този въпрос не може да зависи от това дали за заинтересованото лице се отнася първата или втората алинея на член 7 от Решение № 1/80.

80. Ето защо ще разгледам отправените от препращащата юрисдикция въпроси въз основа на приетата от нея хипотеза, че положението на г-н Derin попада в обхвата на член 7, първа алинея, второ тире от Решение № 1/80.

Б – *По първия преюдициален въпрос*

81. С първия си преюдициален въпрос препращащата юрисдикция пита дали съдебната практика относно условията, при които правата на пълнолетно дете на турски работник, предоставени съгласно член 7, първа алинея, второ тире от Решение № 1/80, могат да бъдат ограничавани, не надхвърля определените от Допълнителния протокол граници. Тя пита по същество дали е съвместима с член 59 от Допълнителния протокол съдебна практика, според която турски гражданин, който е бил дете при влизането си на територията на дадена държава-членка за целите на събиране на семейството, не загубва правото на пребиваване в тази държава, произтичащо от правото на свободен достъп до каквато и да е дейност като нает лице по негов избор, изведено от член 7, първа алинея, второ тире от Решение № 1/80, само в две хипотези, а именно случаите, предвидени в член 14 от това решение, или при напускане на територията на приемащата държава-членка за значителен период и без основателни причини, дори когато е на възраст от 21 години или повече и не е на издръжка от родителите си.

82. Германското правителство, италианското правителство и правителството на Обединеното кралство поддържат, че споменатата по-горе съдебна практика противоречи на посочения член 59, тъй като обхватът на правата, предоставени съгласно член 7, първа алинея, второ тире от Решение № 1/80 на дете на турски работник, трябва да бъде същият като този на правата, с които разполага дете на работник от Общността на основание на членове 10 и 11 от Регламент № 1612/68 [30]. Според тези правителства, доколкото тези разпоредби визират единствено децата на възраст под 21 години или които са на издръжка, то турско дете на възраст над 21 години и което не е на издръжка от родителите си в приемащата държава-членка, не се ползвало повече от правата на достъп до заетост и пребиваване, предвидени в Решение № 1/80.

83. В това отношение тези правителства се позовават на позицията, защитавана от генералния адвокат Geelhoed в заключението му по дело Ayaz [31], който предлага правата, предоставени на детето на турски работник съгласно член 7, първа алинея от Решение № 1/80, да се тълкуват по следния начин. Според генералния адвокат следва да се направи разграничение между три случая:

— след навършване на пълнолетие детето остава на издръжка на работ-

30 — Член 11 от Регламент № 1612/68 гласи:
„Когато гражданин на държава-членка извършва дейност като нает или самостоятелно заето лице на територията на друга държава-членка, неговият съпруг и децата му на възраст под 21 години или на издръжка от него имат право да започват дейност като наети лица на цялата територия на същата държава, дори ако не са граждани на никоя държава-членка."

31 — Точка 52 от заключението.

ника, ако например то учи на разноски на своите родители: в този случай то продължава да попада в обхвата на член 7, първа алинея от Решение № 1/80,

— детето работи на легалния пазар на труда в държава-членка: то придобива собствени права на основание на член 6 от същото решение;

— детето все още не работи и не се издържа от работника: в тази хипотеза и след изтичането на разумен срок за търсене на работа то по принцип загубва правата си на основание на Решение № 1/80 и националното право определя достъпа му до пазара на труда.

84. Според тази теза член 7 от Решение № 1/80 предоставя на детето на турски работник единствено права, произтичащи от положението му на член на семейството на този работник, които се прекратяват, когато то навърши възраст от 21 години и вече не се издържа от него.

85. Посочените правителства цитират също Решение по дело Ayaz, посочено по-горе, по което Съдът е приел, че понятието „член на семейството“, предвидено в член 7 от Решение № 1/80, има съдържание, идентично с това на същото понятие, съдържащо се в член 10, параграф 1 от Регламент № 1612/68.

86. Правителството на Обединеното кралство поддържа, че поради следната причина съдебната практика също противоречи на член 59 от Допълнителния протокол.

87. То напомня, че в Решение по дело Aydinli, посочено по-горе, Съдът тълкува първото и второто тире от първата алинея на посочения член 7 в смисъл, че предоставят на членовете на семейството на турски работник право на достъп до заетост, но не им налагат никакво задължение да упражняват дейност като наети лица, както е предвидено в член 6, параграф 1 от посоченото решение. Според това правителство посочената съдебна практика във връзка с практиката относно двете условия, при които изведените от член 7 от Решение № 1/80 права могат да бъдат ограничени, поставя членовете на семейството на турски работник в по-благоприятно положение от членовете на семейството на работник от Общността и от самите работници от Общността.

88. В този смисъл членовете на семейството на работник от Общността не разполагат с общо право да пребивават неограничено на територията на приемащата държава-членка.

89. Във връзка с това правителството на Обединеното кралство напомня, че те могат да получат право да продължат да пребивават постоянно в тази държава при

посочените в членове 2 и 3 от Регламент (ЕИО) № 1251/70 на Комисията [32] условия и че аналогични условия са предвидени, когато гражданинът на Общността е упражнявал дейност като самостоятелно зает лице.

90. Това правителство посочва, че Директива 2004/38 не създава такова общо право.

91. То изтъква, че член 6 от тази директива предвижда право на пребиваване за гражданите на Съюза и членовете на техните семейства само за период от три месеца и че след този период това право зависи от условието лицето да бъде член на семейството на нает или самостоятелно зает лице [33] или от другите условия, предвидени в член 7, параграф 1, букви б) до г) от посочената директива [34].

92. Същото правителство посочва, че член на семейството на гражданин на Общността може да разполага лично с право на пребиваване след заминаването или смъртта на последния при условията, предвидени в член 12 от Директива 2004/38, ако самият той отговаря на условията, предвидени в член 7, параграф 1, букви а) до г), или ако е придобил право на постоянно пребиваване. То заявява, че освен в изключителни случаи от такова право на постоянно пребиваване могат да се ползват граждани на Съюза, които са пребивавали законно през непрекъснат период от пет години на територията на въпросната приемаща държава-членка, както и членовете на техните семейства, които са пребивавали с тях през същия период [35].

93. По отношение на правото на пребиваване на работник от Общността, правителството на Обединеното кралство напомня, че това право е подчинено на упражняването на дейност като нает

32 — Регламент от 29 юни 1970 година относно правото на работници да останат на територията на държава-членка след като са били наети в същата държава (ОВ L 142, стр. 24; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 1, стр. 23). Този регламент е отменен, считано от 30 април 2006 г., с Регламент (ЕО) № 635/2006 на Комисията от 25 април 2006 г. (ОВ L 112, стр. 9). Отмяната е обоснована от обстоятелството, че Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите-членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, стр. 77; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56) обединява в един текст законодателството относно свободното движение на граждани на Съюза. В член 17 тази директива възпроизвежда съществената част от разпоредбите на Регламент № 1251/70 и ги изменя, като предоставя на имащите право да пребивават по-привилегирован статут, а именно право на постоянно пребиваване.

33 — Член 7, параграф 1, букви а) и г) от Директива 2004/38.

34 — Член 7, параграф 1 от Директива 2004/38 предоставя също на всеки гражданин на Съюза правото да пребивава на територията на друга държава-членка за срок, по-дълъг от три месеца, ако разполага с достатъчно средства за себе си и за членовете на семейството си, за да не се превърнат в тежест за системата за социално подпомагане на приемащата държава-членка през времето си на пребиваване, и притежават пълно здравно застрахователно покритие в приемащата държава-членка [буква б)]; или ако са записани в посочената държава в курс на обучение, включително професионално обучение и притежават средства, както и здравно застрахователно покритие, както е посочено по-горе [буква в)]. Член 7, параграф 1, буква г) от тази директива разширява обхвата на посоченото право до членове на семейството, придружаващи или присъединяващи се към гражданин на Съюза, който отговаря на условията, посочени в букви а), б) или в).

35 — Член 16 от Директива 2004/38.

лице. При прекъсване на трудовото правоотношение правото на пребиваване може да продължи да съществува само при определени условия, каквото е търсенето на нова работа, и то за ограничен период от време. Следователно гражданите на Общността също не се ползвали от общо право да останат неограничено на територията на друга държава-членка, за да започнат там работа на по-късна дата, когато им е удобно [36].

94. За разлика от германското правителство, от италианското правителство и от правителството на Обединеното кралство, Комисията поддържа, че практиката на Съда, свързана с обхвата на правата, предоставени на детето на турски работник съгласно член 7, първа алинея от Решение № 1/80, не противоречи на разпоредбите на член 59 от Допълнителния протокол.

95. Споделям становището на Комисията. За да аргументирам позицията си, ще изложа на първо място съображенията, поради които според мен обхватът във времето на правата, предоставени от член 7 от Решение № 1/80 на дете на турски работник, трябва да бъде определен не само чрез позоваване на членове 10 и 11 от Регламент № 1612/68, но и като се отчитат правилата от Договора относно свободното движение на работниците.

96. На второ място ще разкрия, че съдебната практика, свързана с обхвата на правата, предоставени от член 7 от Решение № 1/80 на детето на турски работник, като цяло не го поставят в по-благоприятно положение от това на работник от Общността.

97. На трето място ще стане ясно, че предвид конкретните обстоятелства в случая по главното производство, съдебната практика относно условията, при които произтичащите от член 7 от Решение № 1/80 права могат да бъдат ограничени, няма за последица предоставянето на турски гражданин, намиращ се в конкретното положение на г-н Derin, на права с по-широк обхват от тези, които притежава работник от Общността.

1. Обхватът на правата, предоставени съгласно член 7 от Решение № 1/80, трябва да бъде определен не само чрез позоваване на членове 10 и 11 от Регламент № 1612/68, но и като се вземат предвид правилата от Договора относно свободното движение на работниците

98. Считам, че позицията на германското правителство, на италианското правителство и на правителството на Обединеното кралство, според която обхватът във времето на предоставените съгласно член 7 от Решение № 1/80 на дете на турски работник права трябва да бъде същият както на правата, предоставени на дете на работник от Общността съгласно

36 — Във връзка с това правителството на Обединеното кралство се позовава на Решение от 26 февруари 1991 г. по дело Antonissen (C-292/89, Recueil, стр. I-745, точка 21), Решение от 20 февруари 1997 г. по дело Комисия/Белгия (C-344/95, Recueil, стр. I-1035, точка 17) и Решение от 23 март 2004 г. по дело Collins (C-138/02, Recueil, стр. I-2703, точка 37).

членове 10 и 11 от Регламент № 1612/68, не може да бъде подкрепена поради следните съображения.

99. На първо място, това твърде ограничително тълкуване на предоставените от член 7, първа алинея от Решение № 1/80 права не намира основание в съдържанието на релевантните текстове.

100. Безспорно член 7 от Решение № 1/80 не посочва, че предоставя на дете на турски работник само права, които произтичат от положението му на член на семейството на този работник и които следва да се прекратят, когато детето навърши 21 години и живее самостоятелно.

101. Същото заключение се налага и по отношение на член 59 от Допълнителния протокол. Всъщност този член само общо посочва, че в областите, обхванати от този протокол, „Република Турция“ не може да се ползва от по-благоприятен режим от този, който държавите-членки прилагат помежду си по силата на Договора за създаване на Общността.

102. Наистина изглежда безспорно, че въпреки че се позовава само на „Република Турция“, тази разпоредба трябва да се схваща като установяваща граници за обхвата на правата, които могат да бъдат предоставени на турски граждани по силата на Допълнителния протокол. Областта на движението на лицата между държавите-членки и Турция е обхванатата от този протокол, доколкото тя е предмет на разпоредбите на дял II от него, и по-специално на неговия член 36.

103. Също бих отбелязал, че Решение № 1/80 има за предмет поетапното установяване на свободното движение на работници между държавите-членки и Турция, предвидено в член 12 от Споразумението за асоцииране и в член 36 от Допълнителния протокол, а именно като се ръководят от правилата от Договора, свързани с тази основна свобода. Също е ясно, че Съветът за асоцииране следва да упражнява правото си да взима решения в границите на предоставените му правомощия.

104. Ето защо от тези елементи може да се заключи, че в приложение на член 59 от Допълнителния протокол правата, предоставени съгласно Решение № 1/80 на турските граждани като цяло, а именно на работниците и на членовете на техните семейства, не могат да бъдат по-благоприятни от тези, с които разполагат гражданите на държавите-членки и членовете на техните семейства въз основа на разпоредбите от Договора относно свободното движение на работници, от които страните по асоциирането са се споразумели да се ръководят.

105. Не считам обаче, че от общата формулировка, използвана в член 59 от посочения протокол, може да се заключи, че обхватът на правата, предоставени на дете на турски работник съгласно член 7 от Решение № 1/80, трябва да се определя само чрез позоваване на членове 10 и 11 от Регламент № 1612/68, така че тези права би следвало да се прекратят, когато детето навърши 21 години и живее самостоятелно.

106. По-нататък, такова тълкуване на обхвата на член 7 от Решение № 1/80 би противоречало на предвидената от това решение система. Всъщност в член 6, параграф 1 от него изрично се споменава, че тази разпоредба може да се прилага „[п]ри спазване на условията на член 7".

107. Както Съдът е приел в Решение по дело Aydinli, посочено по-горе [37], от тази част от изречението следва, че член 7 от Решение № 1/80 представлява lex specialis за членовете на семейството на турски работник. Поради това член 6 от това решение е предвиден да се прилага само ако заинтересованото лице не е в състояние да се позове на правата, предоставени му съгласно член 7, първа или втора алинея от посоченото решение.

37 — Точка 19.

108. Анализът, според който член 7 от Решение № 1/80 не се отнася за дете на турски работник, след като е навършило 21 години и живее самостоятелно, и само член 6 от същото може евентуално да се отнася за него, не съответства на субсидиарния характер на последната разпоредба.

109. Накрая считам, че тезата, защитавана от германското правителство, от италианското правителство и от правителството на Обединеното кралство, противоречи на целите на Допълнителния протокол, част от който е член 59.

110. Както посочих, в член 36 Допълнителният протокол предвижда, че свободното движение на работници между държавите-членки и Турция трябва да се осъществява постепенно в периода между дванадесетата и двадесет и втората година след влизането в сила на асоциирането, като се ръководи от членовете от Договора относно свободата на движение. Безспорно е също, че Споразумението за асоцииране има за предмет да направи реално осъществимо присъединяването на Република Турция към Европейския съюз.

111. Когато се разглеждат разпоредбите на Регламент № 1612/68, приет за целите на прилагането на правилата от Договора относно свободното движение на работници, може да се заключи, че общност-

ният законодател е предвидил, че реалното упражняване на тази свобода на движение от гражданите на Общността изисква да им бъде гарантирано не само право на събиране на семейството в приемащата държава-членка, но и интегрирането на членовете на техните семейства в тази държава.

112. Съгласно петото съображение от Регламент № 1612/68 и както Съдът многократно напомня, оптималното интегриране на семейството на работник от Общността в приемащата държава-членка е наложително, за да може провъзгласеното от Договора право на свободно движение на работниците да се упражнява в условията на обективност, свобода и достойнство [38].

113. В този смисъл член 10 от Регламент № 1612/68 гарантира правото на съпруг/а на работника, както и на техните низходящи на възраст под 21 години или на издръжка от тях да се настаняват заедно с работника. В член 11 той признава също правото на тези членове на семейството на работника да започват дейност като наети лица на територията на приемащата държава-членка, в която самият той е нает. Накрая в член 12 той предоставя на децата на този работник правото да получат общо образование и по-нататъшно обучение в приемащата държава-членка при същите условия както тези, от които се ползват гражданите на тази държава.

38 — Вж. по-специално Решение от 17 септември 2002 г. по дело Baumbast et R (C-413/99, Recueil, стр. I-7091, точка 50 и цитираната съдебна практика).

114. Правото на интегриране на членовете на семейството на работник от Общността в приемащата държава-членка следователно предполага не само правото да се настаняват с него в тази държава и да учат в нея, но също и правото на свободен достъп до заетост в същата.

115. Несъмнено правата, предоставени от Регламент № 1612/68 на членовете на семейството на посочения работник, са права, произтичащи от упражняването от този работник на предвидената в член 39 ЕО свобода на движение. Тези права по принцип се прекратяват, когато изложените в член 10 от този регламент условия вече не са налице, т.е. що се отнася до дете, което е навършило 21 години и не е на издръжка от родителите си.

116. Все пак, както посочва Комисията, тези граници на обхвата на правата, предоставени на детето на работник от Общността съгласно Регламент № 1612/68, трябва да се разбират в светлината на факта, че самото това дете, след като навърши 21 години и спре да се издържа от родителите си, разполага със самостоятелни права, предвидени от Договора, както и от актовете от вторичното законодателство за неговото прилагане.

117. Всъщност детето на работник от Общността може да се позове по-

специално на основната свобода на движение, на която е посветен член 39 ЕО, по силата на който то може да пребивава на територията на приемащата държава-членка, за да упражнява дейност или за да търси работа там. То може също да остава на тази територия след наемане на работа в същата.

118. Предвид съществуването на тези самостоятелни права, в Регламент № 1612/68 общностният законодател се е ограничил до закрепване на правата, изведени единствено от качеството член на семейството на работник, който е гражданин на Общността. Оптималното интегриране на детето на работник от Общността в приемащата държава-членка, гарантирано в този регламент чрез предоставянето на права, произтичащи от положението му на член на семейството, може да продължи посредством упражняването от това дете на самостоятелните права, които му дава Договорът.

119. С оглед на тези елементи считам, че целта за интегриране на турски граждани и на членове на техните семейства, която е в основата на асоциирането между държавите-членки и Република Турция, не допуска обхватът във времето на правата, предоставени от член 7, първа алинея от Решение № 1/80 на детето на турски работник, да бъде ограничаван до този на правата, предоставени от членове 10 и 11 от Регламент № 1612/68 на детето на работник от Общността.

120. Всъщност да се приеме, че детето на турски работник, когато навърши възраст от 21 години и вече не е на издръжка от родителите си, губи правата, произтичащи от член 7, първа алинея от Решение № 1/80 и може да претендира единствено по отношение на постепенно увеличаващите съдържанието си права по член 6 от същото решение, би имало за последица това, че независимо от поколението им и от продължителността на пребиваването им в приемащата държава-членка, турските граждани не биха били в по-благоприятно правно положение, отколкото първото поколение мигранти.

121. Това би имало за последица също, че правото на пребиваване на детето на турски работник в приемащата държава-членка, основано на Решение № 1/80, би било винаги с несигурен и временен характер дори ако то е родено и е прекарало целия си професионален живот в нея, защото това право би прекратило своето действие, ако то стане жертва на злополука, която да го направи напълно неспособно да полага труд или ако то претендира правата си на пенсия за осигурителен стаж [39].

39 — Турски гражданин не може да претендира повече за право на пребиваване на територията на приемащата държава-членка, основано на член 6 от Решение № 1/80, когато е навършил пенсионна възраст или е претърпял трудова злополука, водеща до пълната му и трайна неспособност да упражнява дейност като наето лице. Според Съда в този случай заинтересованото лице следва да се счита за напуснало окончателно пазара на труда на тази държава-членка, така че правото на пребиваване, за което той претендира, няма никаква връзка с дейността му като наето лице, дори за в бъдеще (Решение от 6 юни 1995 г. по дело Bozkurt, C-434/93, Recueil, стр. I-1475, точки 39 и 40). В Решение от 23 януари 1997 г. по дело Tetik (C-171/95, Recueil, стр. I-329, точки 40—42 и 46) Съдът е счел, че турски работник би загубил правата, предоставени му съгласно член 6, ако реши да напусне своята работа и ако в разумен период от време не предприеме необходимите стъпки, за да встъпи в ново служебно отношение. Той потвърждава този анализ в Решение от 10 февруари 2000 г. по дело Nazli (C-340/97, Recueil, стр. I-957, точки 44 и 49).

122. Несигурността и временният характер на правата, които по този начин биха били предоставени на турските граждани съгласно Решение № 1/80, независимо кое поколение са и какви са връзките им с приемащата държава-членка, не биха им позволили оптимално да се интегрират в тази държава.

123. Ето защо според мен Съдът основателно е счел, че член 7 от Решение № 1/80 предоставя на дете на турски работник самостоятелни права, които могат да се прилагат дори ако това дете е на възраст над 21 години и живее самостоятелно.

124. Решение по дело Ayaz, посочено по-горе, на което се позовават германското правителство, италианското правителство и правителството на Обединеното кралство в подкрепа на тяхната теза, не опровергава това заключение.

125. В посоченото решение Съдът се произнася по въпроса дали доведеният син на турски работник трябва да се счита за член на семейството на този работник по смисъла на член 7, първа алинея от Решение № 1/80, за да може да претендира, че разполага с предоставените от тази разпоредба права. В рамките на отговора на този въпрос Съдът е посочил, че е уместно да се направи позоваване на понятието „член на семейството", предвидено в член 10, параграф 1 от Регламент № 1612/68 [40].

40 — Решение по дело Ayaz, посочено по-горе (точка 45).

126. Позоваването на обхвата на тази разпоредба следователно според мен трябва да се разбира като насочено към транспониране в рамките на асоциирането между държавите-членки и Република Турция на приложното поле на понятието „член на семейството", съдържащо се в Регламент № 1612/68, що се отнася до роднинската връзка, която е необходима и достатъчна с оглед принадлежността към такава група. Посоченото позоваване няма за цел да постави под въпрос съдебната практика относно самостоятелния характер на правата, предоставени съгласно член 7, първа и втора алинея от Решение № 1/80 на даден член на семейството, който отговаря на посочените в тези разпоредби условия.

127. Това се доказва от факта, че тази съдебна практика е потвърдена изрично в посочените по-горе Решение по дело Cetinkaya, Решение по дело Aydinli и Решение по дело Torun, приети след посоченото по-горе Решение по дело Ayaz.

128. Накрая, ограничаването на обхвата на правата, предоставени съгласно член 7, първа алинея от Решение № 1/80, до правата съгласно Регламент № 1612/68 според мен би противоречало на целта, огласена в преамбюла на Споразумението за асоцииране и повторена в член 28 от него, за улесняване присъединяването на Република Турция към Европейския съюз, когато тя е в състояние да изпълнява изцяло задълженията, произтичащи от Договора.

129. Вече посочих, че за да бъде това присъединяване реално осъществимо, страните по споразумението са се договорили да осъществят поетапно свободното движение на работници между тях и във връзка с това са предвидили да се ръководят от правилата на Договора относно тази основна свобода.

130. От тази цел и от това изрично позоваване на разпоредбите от Договора относно свободното движение може да се заключи, че определянето на обхвата на правата, предоставени съгласно Решение № 1/80 на турските работници и на членовете на техните семейства, трябва да отчита еволюцията на правата, с които се ползват гражданите на Общността. Всъщност такова отчитане изглежда необходимо, за да позволи на турските граждани, които са упражнявали правата, предвидени в рамките на асоциирането, да се ползват към момента на присъединяването при възможно най-добри условия от правата, предоставени на граждани на Общността.

131. С други думи подготовката на присъединяването на Република Турция към Европейския съюз следва да води до предотвратяване създаването на пропаст между правата, предоставени на турски граждани, упражнили предвидената в рамките на асоциирането свобода на движение, и правата, с които разполагат гражданите на Общността.

132. Безспорно е, че правото на движение и правото на пребиваване, които първоначално са предвидени в Договора по отношение на наети и на самостоятелно заети лица, постепенно са били отделени от упражняването на стопанска дейност, за да бъдат разпространени върху всички граждани на дадена държава-членка. На първо място това развитие е постигнато посредством директиви [41]. То продължава по-нататък с Договора за Европейския съюз, влязъл в сила на 1 ноември 1993 г., който въвежда правния статут на гражданин на Европейския съюз и превръща правото на свободно движение и пребиваване във всички държави-членки на Общността в право, предоставено пряко от Договора на всеки гражданин [42].

133. По-нататъшно развитие се отбелязва с Директива 2004/38, срокът за транспонирането на която изтича на 30 април 2006 г. и която по-конкретно признава на гражданите на Съюза, след непрекъснато законно пребиваване в продължение на пет години на територията на тази приемаща държава-членка, безусловно право на постоянно пребиваване на тази територия [43].

134. С оглед на това развитие не би съответствало на целта, насочена към

41 — Вж. Директива 90/364/ЕИО на Съвета от 28 юни 1990 година относно правото на пребиваване (ОВ L 180, стр. 26), Директива 90/365/ЕИО на Съвета от 28 юни 1990 година относно правото на пребиваване на работниците и на самостоятелно заетите лица, които са преустановили професионалната си дейност (ОВ L 180, стр. 28) и Директива 93/96/ЕИО на Съвета от 29 октомври 1993 година относно правото на пребиваване на учащите се (ОВ L 317, стр. 59).

42 — Член 18, параграф 1 ЕО и за тълкуването на този член вж. Решение по дело Baumbast и R, посочено по-горе (точка 81).

43 — Член 16 от Директива 2004/38.

улесняване присъединяването на Република Турция към Европейския съюз, ако децата на турските работници, които отговарят на условията, посочени в член 7 от Решение № 1/80, бъдат лишени от правата, произтичащи от тази разпоредба, когато навършат 21 години и вече не са на издръжка от родителите си, както и да им бъдат налагани същите условия както на първото поколение мигранти.

135. Такова систематично връщане на децата на турски работници към „изходната точка" на интеграцията в приемащата държава-членка изглежда още помалко оправдано като се има предвид, че положението на гражданите на трети страни, с които Общността не е сключила споразумение, също е подобрено много съществено.

136. Всъщност Директива 2003/109/ЕО на Съвета [44], приета в съответствие с декларацията на Европейския съвет в Тампере от 15 и 16 октомври 1999 г. [45], въвежда в полза на гражданите от трети страни, които законно пребивават на територията на дадена държава-членка в продължение на пет години, постоянен статут на дългосрочно пребиваващо лице, по силата на който в различни области те следва да имат право на еднакво третиране с това на гражданите на тази държава, по-конкретно по отношение на условията за достъп до работа по трудови правоотношения и работа на свободна практика, на образованието и професионалната квалификация, на социалното осигуряване, социалното подпомагане и социалната закрила, на данъчните облекчения, на достъпа до стоки и услуги и предлагането на разположение на обществото на стоки и услуги, както и на достъпа до процедурите за отпускане на жилища [46].

137. Следователно не би съответствало на това развитие, ако предоставените на детето на турски работник права по силата на Споразумението за асоцииране, сключено преди повече от четиридесет години, не са по-благоприятни от тези, с които биха могли понастоящем да се ползват гражданите на всяка друга трета страна, които са пребивавали законно на територията на приемащата държава-членка в продължение на пет години. Фактът, че Споразумението за асоцииране е по-ранно и че целта за улесняване асоциирането на Република Турция към Европейския съюз трябва да води до това, че след като са се ползвали от правата, предвидени в рамките на споразумението, турските граждани са в междинно положение между това на граждани на Съюза и това на граждани на трети страни.

44 — Директива от 25 ноември 2003 година относно статута на дългосрочно пребиваващи граждани от трети страни (ОВ L 16, 2004 г., стр. 44; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 225). Тази директива се прилага, без да се накърняват по-благоприятните разпоредби от двустранни и многостранни спогодби между Общността или Общността и нейните държави-членки, от една страна и трети страни, от друга страна (член 3, параграф 3, буква а). Държавите-членки трябва да вземат необходимите мерки, за да се съобразят с директивата, най-късно до 23 януари 2006 г. (член 26, първа алинея).

45 — От тази декларация следва, че правният статут на гражданите на трети страни трябва да се сближи с този на гражданите на държавите-членки и че лице, легално пребиваващо в държава-членка за неопределен срок от време, което има разрешение за дългосрочно пребиваване, следва да получи в тази държава-членка съвкупност от постоянни права, възможно най-близки с тези, от които се ползват гражданите на Европейския съюз (второ съображение от Директива 2003/109).

46 — Член 11, параграф 1 от Директива 2003/109.

138. Ето защо считам, че предоставените от член 7, първа алинея от Решение № 1/80 на детето на турски работник права следва да бъдат определени не само в зависимост от правата, признати специално на детето на работник от Общността по силата на членове 10 и 11 от Регламент № 1612/68, но и във връзка с правилата от Договора относно свободното движение на работници, от които са се договорили да се ръководят страните по Споразумението за асоцииране, както и актовете от вторичното законодателство, приети за прилагането на тези правила.

2. Съдебната практика, свързана с обхвата на правата, изведени от член 7 от Решение № 1/80, като цяло няма за последица предоставянето на детето на турски работник на по-благоприятно третиране от това, с което се ползва работник от Общността по силата на Договора

139. Общият преглед на обхвата на самостоятелните права, предоставени на детето на турски работник от член 7 от Решение № 1/80, показва, че тези права се разкриват като значително по-неблагоприятни в сравнение с тези на гражданин на Общността, изведени от правилата на Договора относно свободното движение на работници и актовете от вторичното законодателство, приети за прилагането на им.

140. На първо място, те са по-неблагоприятни по отношение на географския обхват на правата на достъп до заетост и пребиваване, на второ място — по отношение на правото на събиране на семейството в приемащата държава-членка и на трето място — по отношение на условията, при които могат да бъдат ограничени правата в тази държава.

141. По първия момент, от съдебната практика следва, че правата на достъп до заетост и на пребиваване, предоставени съгласно член 7 от Решение № 1/80, са ограничени до приемащата държава-членка. За разлика от работник от Общността, членът на семейството на турски работник няма право да се движи свободно в Съюза, за да отговаря на предложения за работа и да пребивава в държава-членка по свой избор [47].

142. Съгласно Решение № 1/80 детето на турски работник, което иска да работи като нает лице в друга държава-членка, би било в положението на първо поколение мигрант и би могло да претендира в тази държава единствено за получаването на постепенно увеличаващите съдържанието си права по член 6 от същото решение. Неговото влизане на територията на тази друга държава-членка се урежда от националното право на същата. Всъщност според постоянната съдебна практика разпоредбите относно асоциирането между Общността и Република Турция не засягат компетентността

47 — Вж. в този смисъл Решение по дело Tetik, посочено по-горе (точка 29).

на държавите-членки да регламентират влизането на техните територии на турски граждани, както и условията за първата им професионална дейност [48].

143. Несъмнено този недостатък е смекчен с Директива 2003/109, която предоставя на гражданите на трети страни, които имат правен статут на дългосрочно пребиваващи лица в дадена държава-членка, правото да пребиват на територията на друга държава-членка, за да упражняват в нея дейност като наети или самостоятелно заети лица или за други цели [49]. Все пак правата, които по този начин се предоставят на граждани на трети страни, са с по-малък обхват от тези на гражданите на Съюза [50].

144. Нещо повече, приемливо е да се счита, че детето на турски работник не извлича от член 7 от Решение № 1/80 право на събиране на семейството в приемащата държава-членка. Достъпът до територията на тази държава-членка на неговия/ата съпруг/а, на неговите деца и на други членове на семейството му, ако те са граждани на трети страни, остава предмет на националното законодателство.

145. Наистина приемащата държава-членка е задължена да упражнява компетенциите си по начин, съвместим със спазването на основните права, залегнали по специално в Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, както и в други международни споразумения, по които тя е страна. Все пак закрилата на семейството, предвидена в тези споразумения, и по-специално в член 8 от посочената конвенция, не гарантира право на събиране на семейството, което може да се сравни с това, уредено в Регламент № 1612/68 и в Директива 2004/38 [51].

146. Същото важи и за Директива 2003/86/ЕО на Съвета [52]. Въпреки че за правото на събиране на семейството на граждани на трети страни вече съществуват допълнителни гаранции, доколкото посочената директива изисква от държавите-членки да разрешат събирането на семейството на такива граждани в няколко хипотези, без да могат да упражняват правото си на преценка [53], така

48 — Решение по дело Ergat, посочено по-горе (точка 35), Решение от 11 май 2000 г. по дело Savas (C-37/98, Recueil, стр. I-2927, точки 58 и 65), както и Решение от 21 октомври 2003 г. по дело Abatay и др. (C-317/01 и C-369/01, Recueil, стр. I-12301, точки 63 и 65).

49 — Член 14 от Директива 2003/109.

50 — Вж. във връзка с това условията, посочени в членове 14 и 15 от Директива 2003/109.

51 — Вж. по-специално Европейски съд по правата на човека, Решение по дело Gül срещу Швейцария от 19 февруари 1996 г., *Recueil des arrêts et décisions* 1996-I, p. 174, § 38, Решение по дело Ahmut срещу Нидерландия от 28 ноември 1996 г., *Recueil des arrêts et décisions* 1996-VI, p. 2031, § 63 и Решение по дело Sen срещу Нидерландия от 21 декември 2001 г., § 31.

52 — Директива от 22 септември 2003 година относно правото на събиране на семейството (ОВ L 251, стр. 12; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 164). Срокът за транспониране на тази директива от държавите-членки е изтекъл на 3 октомври 2005 г.

53 — Вж. член 4, параграф 1 от Директива 2003/86.

признатите на гражданите на трети страни гаранции не ги поставят в едно и също положение с гражданите на Съюза.

147. Накрая, практиката на Съда във връзка с условията, при които изведените от член 7 от Решение № 1/80 права могат да бъдат ограничавани, има за последица предвиждане на основание за ограничаване в допълнение към приложимото за гражданин на Общността. Освен в хипотезата, в която пребиваването на заинтересованото лице може да бъде прекратено по съображения, свързани с обществения ред, обществената сигурност и общественото здраве, които са общи за двете положения, турският гражданин загубва правата си на достъп до заетост и на пребиваване в приемащата държава-членка, ако я напусне за значителен период от време и без основателни причини.

148. В такъв случай, ако заинтересованото лице желае да се настани отново в държавата-членка, в която е живяло, то трябва да подаде молба до властите на тази държава, за да му бъде позволено било да се присъедини към турския работник, към чието семейство принадлежи, ако все още отговаря на предвидените от член 7, първа алинея от Решение № 1/80 условия, било да работи там в приложение на член 6 от същото решение [54].

54 — Решение по дело Ergat, посочено по-горе (точка 49).

149. Предвид всички съображения, считам, че тълкуването на Съда на член 7, първа и втора алинея от Решение № 1/80, според което тези разпоредби предоставят на детето на турски работник самостоятелни права на достъп до заетост и на пребиваване, продължаващи своето действие, докато детето навърши 21 години и започне да живее самостоятелно, не противоречи на член 59 от Допълнителния протокол. Тази разпоредба следователно не оправдава преразглеждането на съдебната практика относно обхвата във времето на предоставените съгласно член 7 от Решение № 1/80 на детето на турски работник права.

150. Не считам, че доводите, на които се позовава Обединеното кралство, доказват правотата на становище в обратен смисъл.

151. Това правителство напомня, че в Решение по дело Aydinli, посочено по-горе, се приема, че член 7, първа алинея от Решение № 1/80 предоставя на членовете на семейството на турски работник право на заетост, но не му налага задължение да упражнява дейност като нает лице. Според доводите на посоченото правителство такова тълкуване във връзка със съдебната практика, според която правото на пребиваване, изведено от тази разпоредба, не може да бъде загубено в предвидените в член 14 от Решение № 1/80 случаи или при напускане на лицето за продължителен период от време и без основателни причини, може да доведе до поставяне на детето на

турски работник в по-благоприятно положение от това, което има гражданин на Общността.

152. В случая правителството на Обединеното кралство изглежда намеква например за дете на турски работник, което е в състояние да полага труд, но не търси работа и би могло да се превърне в тежест за схемите за социална закрила в приемащата държава-членка.

153. Все пак обстоятелството, че в конкретния случай въпросната съдебна практика може да доведе до предоставяне на турски гражданин на по-благоприятно положение от това на гражданин на Общността, не може да оправдае поставянето под въпрос като цяло на обхвата във времето на правата, предоставени съгласно член 7 на детето на турски работник. В случай че се установи такова положение, към условията, при които посочените права могат да се ограничават, член 59 от Допълнителния протокол би могъл евентуално да наложи да се добави допълнително основание за ограничаване.

154. Следователно за да се приложи член 59 от Допълнителния протокол, може да е нужно да се преразгледа не обхватът във времето на правата, предоставени съгласно член 7 от Решение № 1/80, а изчерпателният характер на двете условия, при които съгласно съдебната практика тези права могат да бъдат ограничавани.

155. При всички положения може да се заключи, че при обстоятелствата по главния спор такова задължение не се налага.

3. Съдебната практика относно условията, при които правата, изведени от член 7 от Решение № 1/80 могат да бъдат ограничавани, има за последица предоставянето на турски гражданин в конкретното положение на г-н Derin на права с по-широк обхват от тези, с които би разполагал работник от Общността

156. Съгласно въпросната съдебна практика г-н Derin, който не е напускал приемащата държава-членка за значителен период от време и без основателни причини, може да загуби правата, които черпи от член 7, първа алинея, второ тире от Решение № 1/80 единствено в приложение на член 14 от същото.

157. Освен това бих отбелязал, че според предоставената от препращащата юрисдикция информация, заинтересованото лице е упражнявало легално стопанска дейност в Германия и е намерило работа след изтърпяване на наложеното му наказание лишаване от свобода. Следователно то не се намира в посоченото от правителството на Обединеното кралство положение на лице, което не е търсило работа и което би могло да се превърне в тежест на системата за социално подпомагане на приемащата държава-членка.

158. Гражданин на Общността, който се намира в положение, сравнимо с това на г-н Derin, може да бъде експулсиран от приемащата държава-членка единствено на основание на член 39, параграф 3 ЕО.

159. Видяхме, че условията за прилагане на член 14 от Решение № 1/80 са почти идентични с тези на член 39, параграф 3 ЕО [55]. Следователно в тази връзка г-н Derin не разполага с права с по-широк обхват от тази, които има гражданин на Общността по силата на Договора.

160. Предвид всички тези съображения, предлагам на първия преюдициален въпрос да се отговори, че съдебната практика, — според която даден турски гражданин, влязъл като дете на територията на държава-членка в рамките на събиране на семейството, загубва правото на пребиваване в тази държава, произтичащо от правото на свободен достъп до всякаква дейност като наето лице по негов избор, което той черпи от член 7, първа алинея, второ тире от Решение № 1/80, само в две хипотези, а именно, от една страна, в предвидения в член 14 от това решение случай или от друга страна, когато напусне територията на приемащата държава-членка за значителен период от време и без основателни причини дори ако той е навършил 21 години или повече и не е на издръжка от родителите си — е съвместима с член 59 от Допълнителния протокол.

55 — Решение по дело Cetinkaya, посочено по-горе (точки 43 и 44).

B — *По втория преюдициален въпрос*

161. С втория си преюдициален въпрос Verwaltungsgericht Darmstadt иска да се установи дали детето на турски работник все още може да се ползва от специалната закрила, която му предоставя член 14 от Решение № 1/80, ако отговорът на първия въпрос е, че такова дете не попада повече в обхвата на член 7, първа алинея от него, когато навърши възраст от 21 години и не е на издръжка от родителите си и когато не може да се позовава повече на член 6 от същото решение.

162. Доколкото съм предложил да се потвърди съдебната практика, според която детето на турски работник не загубва правата, които черпи от член 7, първа алинея от Решение № 1/80, когато навърши 21-годишна възраст и не е на издръжка от родителите си, считам, че не е необходимо вторият преюдициален въпрос да бъде разглеждан.

V — Заключение

163. Предвид горните съображения, предлагам да се отговори на отправените от Verwaltungsgericht Darmstadt въпроси по следния начин:

„Съдебната практика — според която даден турски гражданин, влязъл като дете на територията на държава-членка в рамките на събиране на семейството, загубва правото на пребиваване в тази държава, произтичащо от правото на свободен достъп до всякаква дейност като нает лице по негов избор, което той черпи от член 7, първа алинея, второ тире от Решение № 1/80 от 19 септември 1980 година относно развиване на асоциирането, прието от Съвета за асоцииране, създаден със Споразумение за асоцииране между Европейската икономическа общност и Турция, само в две хипотези, а именно, от една страна, в предвидените в член 14 от това решение случаи или от друга страна, когато напусне територията на приемащата държава-членка за значителен период от време и без основателна причина дори ако е навършил 21 години или повече и не е на издръжка от родителите си — е съвместима с член 59 от Допълнителния протокол, подписан на 23 ноември 1970 г. в Брюксел и сключен, одобрен и утвърден от името на Общността с Регламент (ЕИО) № 2760/72 на Съвета от 19 декември 1972 г.“